

Syyhy

Syyhyn aiheuttaa syyhypunkki (*Sarcoptes scabiei*), joka leviää ihmisestä toiseen läheisen kosketuksen kautta. Syyhyn pääoire on kova iltakutina, joka alkaa 3-6 viikon kuluttua tartunnasta. Uusintatartunnassa oireet alkavat 1-3 vuorokauden kuluttua tartunnasta. Vähitellen iholle, etenkin sormiväleihin, kämmeniin ja ranteisiin (pikkulapsilla myös jalkapohjiin), ilmestyy punkkinaaraan kaivamia, 0,5-1 cm:n pituisia käytäviä, joiden toisessa päässä punkin voi erottaa pienenä harmaana pisteenä. Raapimisen seurauksena iho voi tulehtua.

Tartunta

Syyhy ei tartu lyhyen kättelyn seurauksena. On mahdollista, että syyhy tarttuu vuodevaatteiden tai muun vaatetuksen kautta, sillä punkkinaaras elää 2-3 vuorokautta ihon ulkopuolella. Ihmisen syyhypunkki ei tartu eläimiin eivätkä eläinten punkit ihmiseen.

Hoito

Syyhyn hoitoon käytetään ensisijaisesti apteekista käsikauppavalmisteenä myytävää permetriiniä sisältävää voidetta pakkauksen ohjeen mukaan. Voidetta levitetään illalla pesun jälkeen joka paikkaan kaulasta alaspäin unohtamatta sukuelimiä tai sormi- ja varvasvälejä. Limakalvoille voidetta ei levitetä. Mikäli kädet pestään alle 8 tunnin aikana voiteen levityksestä, tulee ne voidella uudelleen.

Iho pestään aamulla huolellisesti ja vaihdetaan alusvaatteet ja lakanat. Kutisevat perheenjäsenet hoidetaan toistamiseen viikon kuluttua. Oireettomien perheenjäsenten hoitoon riittää yksi käsittelykerta. On tärkeää hoitaa samassa taloudessa asuvat henkilöt samanaikaisesti. Syyhyn takia kodissa ei tarvitse ryhtyä perusteellisempiin siivous- tai desinfektioitoimenpiteisiin. Helposti pestävät käytössä olleet vaatteet pestään 60 asteisessa pesuohjelmassa. Syyhypunkki selviää ihmisen ulkopuolella 2-3 vuorokautta ja sen jälkeen vaatteissa ei ole tartuntavaaraa.

Syyhyn hoidossa käytettävä tablettilääkitys vaatii lääkärin reseptin. Hoidon jälkeinen kutina voi jatkua 2-4 viikkoa; sitä rauhoitetaan kortisonivoiteella. Läheisessä kontaktissa olleet (esim. päivähoito, laitohoito, nukkuminen samassa vuoteessa tai samojen vaatteiden käyttö) hoidetaan kuten perheenjäsenet.

Poissaolo päivähoidosta/koulusta (= eristäminen)

Hoidon aloittamisen jälkeen vuorokauden kuluttua ei tartuntavaaraa ole eikä eristämisen tarvetta. Syyhytartunnasta on hyvä kertoa päivähoidossa/koulussa.